

Advies raadpleging inwoners en scenario's afvalinzameling Waalre 24 maart 2021

De gemeente Waalre wil graag van haar inwoners weten wat ze vinden van het afvalbeleid van de gemeente en wat men belangrijk vindt als het gaat om de toekomstige afvalinzameling. Doel is om de inwoners mee te nemen in het proces om te komen tot een breed gedragen nieuw afvalbeleid. Hiertoe zijn in de afgelopen maanden een aantal stappen gezet.

- 11 januari 2021 zijn 41 geïnteresseerde inwoners geïnformeerd over de ambitie van de gemeente om te komen tot meer afvalscheiding en minder restafval en hoe men hier invulling aan denkt te kunnen geven (toelichting mogelijke varianten die in 2019 aan de raad zijn gepresenteerd).
- In de periode tussen 22 januari en 14 februari 2021 zijn deelnemers van het inwonerspanel gevraagd hoe zij denken over de afvalinzameling. 70% (489 inwoners) heeft de enquête ingevuld.
- 8 maart 2021 zijn in een werksessie de resultaten van de enquête gepresenteerd en is met 12 deelnemers verder de diepte ingegaan aan de hand van drie thema's: milieustraat dichterbij, gedifferentieerde tarieven en aantal containers aan huis.

1. Adviesvraag

De resultaten van de enquête (kwantitatieve informatie) en de bevindingen van de werksessie (kwalitatieve informatie) leggen we naast de varianten die in 2019 al aan de raad zijn voorgelegd. Doel van deze vergelijking is om vast te stellen bij welke variant de wensen van de inwoners het beste aansluiten. Wij beperken ons dan ook alleen tot een advies over de varianten ten opzichte van de uitkomsten van de enquête en de werksessie.

2. Proces om te komen tot advies

Het advies is tot stand gekomen door ten eerste alle varianten op een rijtje te zetten. Wat betekent welke variant voor de inzamelmiddelen die inwoners hebben/ krijgen? Wat betekent het voor de inzamel frequentie? Maar ook, sluit de uitkomst van een bepaalde variant aan bij de motivatie van de inwoners om afval apart te houden? Aan de hand van de belangrijkste conclusies uit de enquête, de opmerkingen die daarbij gemaakt zijn en de gesprekken in de werksessie zijn conclusies getrokken. De enquêteresultaten en de werksessie tezamen leidde tot een gedifferentieerd beeld, want zoveel inwoners zoveel wensen. De enquêteresultaten zijn leidend in de beoordeling bij welke variant de wensen van de inwoners het beste aansluiten. De uitkomsten van de werksessie geven indien nodig extra inzicht.

Varianten ten opzichte van de raadpleging

Welke variant past nou het beste bij de wensen van de inwoners? De antwoorden die uit de raadpleging naar voren komen passen bij meerdere varianten. Daarnaast moeten we rekening houden met het feit dat mensen vaak antwoorden geven die passen bij wat bekend is (huidige inzameling).

In alle varianten is uitgegaan van maximaal 2 containers aan huis. Uit de enquête komt naar voren dat een groot deel van de bevolking geen moeite heeft met meer dan 2 containers aan huis. 36% geeft aan maximaal 3, 12% maximaal 4 en voor 6% maakt het niet uit. Opgeteld is dit 54%.

3. Huidig inzamelsysteem

Het huidig inzamelsysteem voor de belangrijkste afvalstromen ziet er als volgt uit.

4. Varianten

We onderscheiden 4 varianten:

Variant 1 Draaien aan de knoppen

Variant 2 Betalen per lediging

Variant 3 Gebruik tariefzak

Variant 4 Omgekeerd inzamelen

Variant 5 Omgekeerd inzamelen en betalen per inworp

Variant 1 Draaien aan de knoppen

Het kunnen aanbieden van restafval blijft hetzelfde, de service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier gaat omhoog door een hogere inzamelfrequentie. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting uit op 135 kilogram per inwoner en de jaarlijkse kosten stijgen met € 48 per huishouden.

In de enquête geeft een derde van de respondenten aan service als het belangrijkste aspect van de afvalinzameling te zien. Voor deze groep is variant 1 aantrekkelijk zou je zeggen. Echter kijken we meer in detail naar de uitkomsten van de enquête, dan zien we dat de voorgestelde verhoging van de inzamelfrequentie voor GFT-afval, PMD en papier in deze variant niet nodig is. Voor respectievelijk 87% (GFT-afval), 80% (PMD) en 77% (papier) van de respondenten is de huidige inzamelfrequentie namelijk voldoende. Aan de andere kant is het ook zo dat de meeste inwoners aangeven het afval dat opnieuw te gebruiken is beter te scheiden als ze het gemakkelijk kwijt kunnen. Dit impliceert een voorkeur voor meer service. Voor tuinafval weten we niet of inwoners behoefte hebben aan de mogelijkheid om het gehele jaar door gebruik te kunnen maken van de tuinkorven. Wel weten we dat 75% gebruik wil (blijven) maken van de tuinkorf.

Variant 2 Betalen per lediging

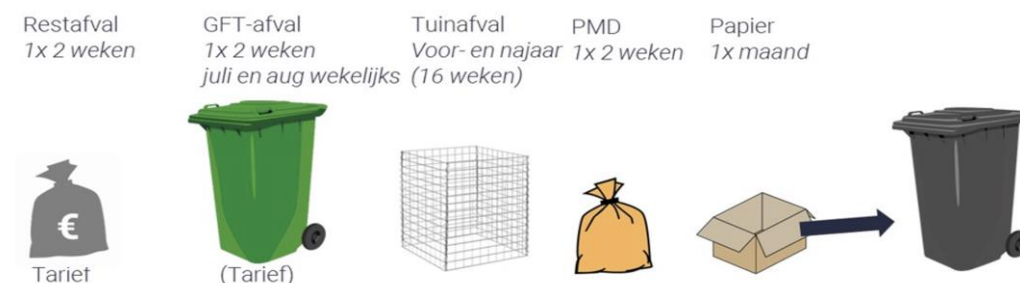
Het inzamelsysteem blijft gelijk, maar inwoners betalen per keer dat ze de container voor restafval aan de straat zetten. De service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier wijzigt niet. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting uit op 100 kilogram per inwoner en de jaarlijkse kosten stijgen met € 6 per huishouden.

Uit de enquête komt naar voren dat een meerderheid van 56% het (zeer) eens is met de stelling dat inwoners die het afval minder goed scheiden ook meer afvalstoffenheffing moeten betalen. Tellen we hierbij de inwoners op die neutraal staan tegenover tariefdifferentiatie, dan kunnen we concluderen dat er draagvlak is voor het betalen per keer dat inwoners de container voor restafval aan de straat zetten (zijnde de meest voorkomende vorm van tariefdifferentiatie). Tijdens de werksessie zijn wel opmerkingen gemaakt over mogelijke negatieve neveneffecten van het betalen per keer voor het aanbieden van de restafvalcontainer, zoals het dumpen van afval in de natuur. Vooral als mensen het als een straf ervaren. Aan de andere kant werd ook gesteld dat door intensief en duidelijk te communiceren met een positieve boodschap mensen tariefdifferentiatie kunnen zien als een beloning en dan werkt het wel als instrument om te komen tot meer afvalscheiding en minder restafval. Handhaving als stok achter de deur werd ook genoemd. Bij de introductie van variant 2 is voorzien in flankerende maatregelen zoals communicatie en handhaving. Handhaving van de huidige inzamelfrequentie voor GFT-afval, PMD en papier is geen probleem. Respectievelijk 87% (GFT-afval), 80% (PMD) en 77% (papier) van de respondenten geeft in de enquête aan dat de huidige inzamelfrequentie voldoende is. Zoals reeds bij variant 1 benoemd kunnen we wat betreft tuinafval en gebruik tuinkorf hier geen uitspraak over doen.

Variant 3 Gebruik tariefzak

Gebruik van een tariefzak van 60 liter voor restafval. De bestaande restafvalcontainer wordt ingezet als papiercontainer. De inzamelfrequentie voor papier wijzigt niet. De service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier wijzigt niet. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting uit op 80 kilogram per inwoner en de jaarlijkse kosten dalen met € 1 per huishouden.

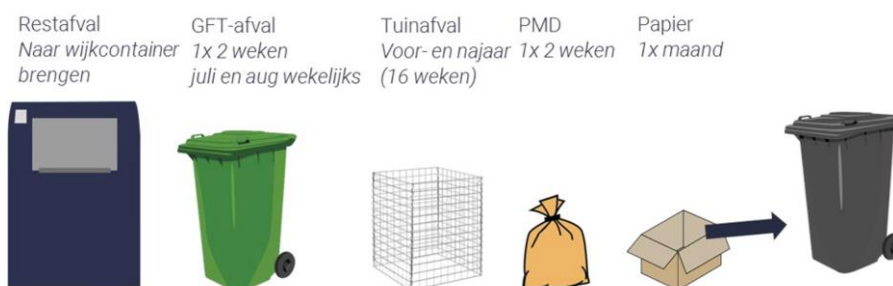

88% van de respondenten heeft de voorkeur voor een restafvalcontainer aan huis, zoals nu het geval is. Vanuit de inwoners is er weinig animo voor een ander inzamelmiddel. 2% geeft de voorkeur aan een zak. We weten ook dat restafval in zakken arbo-technisch niet wenselijk is omdat het zwaar is om die zakken

te tillen. Daarnaast kunnen de zakken makkelijk scheuren, waardoor er zwerfafval kan ontstaan. In deze variant is voorzien dat de inzamelfrequentie voor restafval wordt verhoogd. Uit de enquête komt naar voren dat hier niet direct een noodzaak voor is. Voor de meeste respondenten (63%) de huidige inzamelfrequentie (1 keer per 4 weken) voldoende is, voor 5% mag het zelfs minder vaak en voor 31% is het onvoldoende. De inzet van een container voor de inzameling van papier aan huis heeft desgevraagd niet de voorkeur van de meeste inwoners. 66% wenst behoud van de bestaande situatie, inzameling gebundeld en in dozen. 23% geeft de voorkeur aan een container voor papier. Tijdens de werksessie bleek er wat meer draagvlak te zijn voor de papiercontainer dan bij de respondenten in de enquête. Uit eigen ervaringen werd vooral het gemak en droog kunnen houden van papier benoemd. Voor wat betreft behoud van de bestaande inzamelfrequentie voor GFT-afval, tuinafval, PMD en papier geldt dezelfde opmerking als bij variant 1 en 2.

Variant 4 Omgekeerd inzamelen

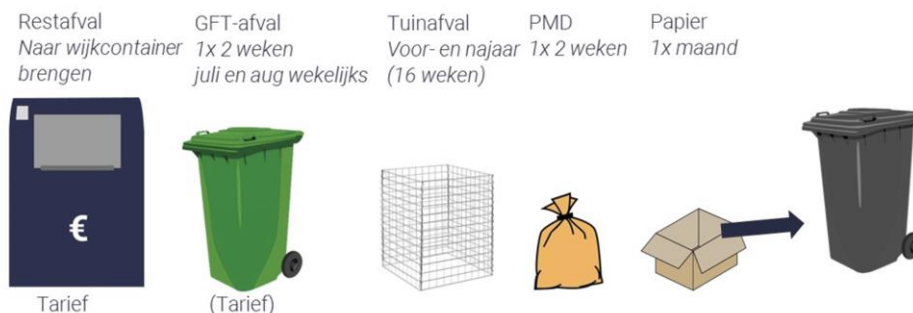
Inwoners brengen restafval naar een ondergrondse container in de buurt. De bestaande restafvalcontainer wordt papiercontainer. De inzamelfrequentie voor papier wijzigt niet. De service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier wijzigt niet. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting op 159 kilogram per inwoner steken en de jaarlijkse kosten stijgen met € 19 per huishouden.

88% van de respondenten heeft de voorkeur voor een restafvalcontainer aan huis, zoals nu het geval is. Vanuit de inwoners is er weinig animo voor een ander inzamelmiddel. 1% geeft de voorkeur aan een ondergrondse container in de buurt. Op basis van de uitkomsten van de enquête is er geen draagvlak voor omgekeerd inzamelen. Voor wat betreft inzamelfrequentie voor GFT-afval, tuinafval, PMD en papier en gebruik van de restafvalcontainer als papiercontainer zie opmerkingen bij variant 1 en 2.

Variant 5 Omgekeerd inzamelen en betalen per inworp

Inwoners brengen restafval naar een ondergrondse container in de buurt en betalen per inworp. De bestaande restafvalcontainer wordt papiercontainer. De inzamelfrequentie voor papier wijzigt niet. De service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier wijzigt niet. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting uit op 95 kilogram per inwoner en de jaarlijkse kosten stijgen met € 2 per huishouden.

Voor wat betreft tariefdifferentiatie, inzamelmiddel voor restafval, inzamelfrequentie voor GFT-afval, tuinafval, PMD en papier en gebruik van de restafvalcontainer als papiercontainer zie opmerkingen bij variant 1, 2 en 4.

5. Grof huishoudelijk afval

Grof huishoudelijk afval kunnen inwoners aanbieden op de milieustraat in Veldhoven. In de enquête en ook in de werksessie wordt de suggestie gedaan voor realisatie van een milieustraat dichterbij. Met name voor ouderen en mensen zonder vervoer is Veldhoven te ver weg. Volgens een aantal deelnemers aan de werksessie ligt er ook opvallend veel grof afval in het buitengebied omdat de milieustraat ver weg is. Bij een volledige milieustraat in Waalre waar inwoners alle afvalstromen kwijt kunnen zoals nu in Veldhoven komt dit neer op een verhoging van de afvalstoffenheffing met € 55. Inwoners kunnen dan gratis alle grof afvalstromen aanbieden. De vraag is of inwoners bereid zijn om deze verhoging te betalen of dat men toe zou kunnen met een beperktere voorziening waar ook slechts een beperkt aantal afvalstromen zou kunnen worden aangeboden. Er is consensus onder de deelnemers voor een brengpunt waar inwoners een beperkt aantal afvalstromen kwijt kunnen. Voor de grote grof afvalstromen zou dan de milieustraat in Veldhoven in gebruik kunnen blijven. Daarnaast worden ook de bestaande voorzieningen voor tuinafval (tuinkorf), de inzameling van huisraad en het kunnen aanbieden van grof afval met een bigbag gewaardeerd, zo blijkt uit de enquête.

Een beperkt brengpunt kan worden gerealiseerd op de gemeentewerf. Inwoners zouden hier afval kwijt kunnen dat in een boodschappentas past en op de fiets kan worden gebracht. Dit sluit aan bij wat de gemeente al eerder 'tussen-wal-en-schip' stromen heeft genoemd. Hierbij moet worden gedacht aan klein grof huishoudelijk afval zoals kleine elektrische apparaten, harde kunststoffen, metalen voorwerpen, papier, kleine stukjes hout en tempex. Een alternatief voor een beperkt brengpunt is een mobiele milieustraat die op bepaalde dagen en tijdstippen op bepaalde plekken in de gemeente staat. De deelnemers aan de werksessie geven de voorkeur aan een vast brengpunt. De kosten voor een dergelijk brengpunt betekenen naar verwachting een verhoging van de afvalstoffenheffing met enkele euro's.

6. Voorkeur voor scenario 2

Bepalend voor de keuze van de variant en de voorziening voor grof huishoudelijk afval die het beste past bij de wensen van de inwoners zijn de volgende uitkomsten van de raadpleging:

- Meer inwoners vinden het belangrijker dat de afvalinzameling goed is voor het milieu, dan dat het een hoge service of lage kosten met zich meebrengt.
- Een ruime meerderheid maakt zich zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
- Een meerderheid is een voorstander van een systeem waarbij inwoners die meer restafval hebben ook meer betalen. Dit sluit aan bij de varianten 2, 3 en 5.
- Een ruime meerderheid vindt de bestaande inzamelfrequentie voor GFT-afval, PMD en papier voldoende. Een verhoging van de inzamelfrequenties voor deze afvalstromen zoals in variant 1 is dan ook niet noodzakelijk.
- Vrijwel niemand is voorstander van gebruik van een tariefzak of het wegbrengen van restafval naar container in de buurt. Hiermee vallen de varianten 3, 4 en 5 af.
- Aanvullend op de bestaande voorzieningen voor het kwijt kunnen van grof afvalstromen is er behoefte aan een brengpunt in de Waalre waar inwoners klein grof afval dat in een boodschappentas past kan inleveren.

De voorkeuren van de inwoners passen dan ook het beste bij variant 2 en kiezen voor brengpunt op de gemeentewerf voor klein grof afval dat in een boodschappentas past. Het inzamelsysteem blijft gelijk, maar inwoners betalen per keer dat ze de container voor restafval aan de straat zetten. De service voor het aanbieden van GFT-afval, tuinafval, PMD en papier wijzigt niet. De hoeveelheid restafval komt naar verwachting uit op 100 kilogram per inwoner en de jaarlijkse kosten stijgen met € 6 per huishouden.